धर्म्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे धर्म्मज्ञैर्ब्बहुभिर्वृते। उञ्छवृत्तिर्द्विजः कश्चित् कापोतिरभवत्तदा।
सभार्य्यः सह पुत्रेण सस्नुषस्तपसि स्थितः। बभूव शुक्लवृत्तः स धर्म्मात्मा नियतेन्द्रियः।
षष्ठे काले सदा विप्रो भुङ्क्ते तैः सह सुव्रतः। षष्ठे काले कदाचित्तु तस्याहारो न विद्यते।
भुङ्क्ते ऽन्यस्मिन् कदाचित् स षष्ठे काले द्विजोत्तमः। कदाचिद्धर्म्मिणस्तस्य दुर्भिक्षे सति दारुणे। १०१५
नाविद्यत तदा विप्राः सञ्चयस्तन्निबोधत। क्षीणौषधिसमावेशे द्रव्यहीनो ऽभवत्तदा।
काले कालेऽस्य सम्प्राप्ते नैव विद्येत भोजनं। क्षुधापरिगताः सर्व्वे प्रातिष्ठन्त तदा तु ते।
उञ्छंस्तदा शुक्लपक्षे मध्यं तपति भास्करे। उष्णार्त्तश्च क्षुधार्त्तश्च स विप्रस्तपसि स्थितः।
उञ्छमप्राप्तवानेव ब्राह्मणः क्षुत्क्लमान्वितः। स तथैव क्षुधाविष्टः सार्द्धं परिजनेन ह।
क्षपयामास तं कालं कृच्छ्रप्राणो द्विजोत्तमः। अथ षष्ठे गते काले यवप्रस्थमुपार्ज्जयत्। १०२०
यवप्रस्थन्तु तं सक्तूनकुर्व्वन्त तपस्विनः। कृतजप्याह्निकास्ते तु ज्ञात्वा चाग्निं यथाविधि।
कुडवं कुडवं सर्व्वे व्यभजन्त तपस्विनः। अथागच्छद्द्विजः कश्चिदतिथिर्भुञ्जतां तदा।
ते तं दृष्ट्वाऽतिथिं प्राप्तं प्रहृष्टमनसो ऽभवन्। ते ऽभिवाद्य सुखप्रश्नं दृष्ट्वा तमतिथिं तदा।
विशुद्धमनसो दान्ताः श्रद्धादमसमन्विताः। अनसूयवो जितक्रोधाः साधवो वीतमत्सराः।
त्यक्तमानमदक्रोधा धर्म्मज्ञा द्विजसत्तमाः। सब्रह्मचर्य्यं गोचन्ते तस्याख्यात्वा परस्परं। १०२५
कुटीं प्रवेशयामासुः क्षुधार्त्तमतिथिं तदा। इदमर्घ्यञ्च पाद्यञ्च वृषी चेयं तवानघ।
शुचयः सक्तवश्चेमे नियमोपार्ज्जिताः प्रभो। प्रतिगृह्णीष्व भद्रन्ते मया दत्ता द्विजर्षभ।
इत्युक्तः प्रतिगृह्याथ सक्तूनां कुडवं द्विजः। भक्षयामास राजेन्द्र न च तुष्टिं जगाम सः।
स उञ्छवृत्तिस्तं प्रेक्ष्य क्षुधापरिगतं द्विजः। आहारञ्चिन्तयामास कथं तुष्टो भवेदिति।
तस्य भार्य्याऽब्रवीद्वाक्यं मद्भागो दीयतामिति। गच्छत्वेष यथाकामं परितुष्टो द्विजोत्तमः। २०३०
इति ब्रुवन्तीं तां साध्वीं भार्य्यां स द्विजसत्तमः। क्षुधापरिगतां ज्ञात्वा तान् सक्तूंश्चाभ्यनन्दत।
आत्मानुमानतो विद्वान् स तु विप्रर्षभस्तदा। जानन् वृद्धां क्षुधार्त्तांश्च श्रान्तां ग्लानां तपस्विनीं।
त्वगस्थिभूतां वेपन्तीं ततो भार्य्यामुवाच ह। अपि कीटपतङ्गानां मृगाणाञ्चैव शोभने।
स्त्रियो रक्ष्याश्च पोष्याश्च न त्वेवं वक्तुमर्हसि। अनुकम्प्यो नरः पत्न्या पुष्टो रक्षित एव सः।
धर्म्मकामार्थकार्य्याणि शुश्रूषा कुलसन्ततिः। दारेष्वधीनो धर्म्मश्च पितॄणामात्मनस्तथा। २०३५
न वेत्ति कर्म्मतो भार्य्यारक्षणे योऽक्षमः पुमान्। अयशो महदाप्नोति नरकांश्चैव गच्छति।
प्रपतेद्यशसो दोषात् स च लोकान्न चाप्नुयात्। इत्युक्ता सा ततः प्राह धर्म्मार्थौ नौ समौ द्विजः।
सक्तुप्रस्थचतुर्भागं गृहाणेमं प्रसीद मे। सत्यं रतिश्च धर्म्मश्च स्वर्गश्च गुणनिर्ज्जितः।
स्त्रीणां पतिसमाधानं काङ्क्षितञ्च द्विजर्षभ। चतुर्म्मातुः पितुर्व्वीजं दैवतं परमं पतिः।
भर्त्तुः प्रसादान्नारीणां रतिपुत्रफलं तथा। पालनाद्धि पतिस्त्वं मे भर्त्ताऽसि भरणाच्च मे। २०४०
पुत्रप्रदानाद्वरदस्तस्मात् सक्तून् प्रयच्छ मे। जरापरिगतो वृद्धः क्षुधार्त्तो दुर्ब्बलो भृशं।